

**Plaatsingslijst van het archief van het Socialistisch Mannenkoor Lassalle
(1923 – 1993)**

(S/1999/540)

Gert Van Overstraeten

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
2013

INLEIDING

Omvang: 7 archiefdozen en 7 delen, 53 beschrijvingen

De archiefvormer

‘Nooit zal voldoende kunnen gezegd worden
welke diensten de Lassalles kring aan de partij bewezen heeft’

Albert Van Laar, *Geschiedenis van de arbeidersbeweging te Antwerpen en omliggende*, 1926.

Rond 1877 werd de eerste socialistische toneelkring, De Jonge Socialiste, gesticht in Antwerpen. Bij de opvoeringen werd er dikwijls gezongen. Daarbij werd het refrein op het toneel meermaals meegezongen door een aantal mannen. Dat was de aanleiding om in 1879 het mannenkoor Lassalle op te richten – de naam verwijst naar de Duitse sociaaldemocratische politicus Ferdinand Lassalle. Een tiental jaar later zette het verval van de werking al in; het koor ging snel ter ziele. In 1899 werd het Lassallekoor echter heropgericht als gemengd koor. Dat was niet van blijvende aard: in 1908 werd het terug een exclusief mannenkoor. De bekendheid en het succes ervan namen een hoge vlucht. Het aantal leden steeg gestaag; concerten waarbij het koor met meer dan honderd zangers aantrad, waren geen uitzondering. Er werd deelgenomen aan talrijke socialistische festiviteiten en manifestaties in Antwerpen en omgeving en ver daarbuiten, tot over de landsgrenzen heen. Met de opbrengsten werden kiesfondsen en stakingsacties ondersteund.

De groep weerstond de tand des tijds met verve, ondanks twee oorlogen en de onvermijdelijke ups en downs. Na de Tweede Wereldoorlog nam het ledenaantal wel af – een algemene tendens in het verenigingsleven. Bij de viering van het honderdjarige bestaan in 1979 werd dan ook niet verrassend vastgesteld dat de rangen begonnen uit te dunnen en er niet genoeg jonge vervangers gevonden werden. In de aanloop naar het jaar 2000 werd de werking uiteindelijk opgeschort (niet ontbonden, wat een eventuele heropstart eenvoudiger maakt). De kring telde toen nog maar 16 leden, van wie tien van de oude garde. Het archief en de uitgebreide muziekbibliotheek van het eerste socialistische mannenkoor werd toen in bewaring gegeven bij Amsab-ISG.

Het archief

Het archief is verre van volledig; heel wat materiaal ging verloren na verloop van tijd. De kring moest zeer dikwijls van zaal veranderen, en dat dikwijls op zeer korte tijd, waardoor onvermijdelijk zaken verloren gingen of weggeworpen zijn. Zo was het koor jarenlang gevestigd in het oude Antwerps koffiehuis in de Van Stralenstraat, waar zich ook het archief bevond. Bij de verbouwing van dat pand in 1973 werd de kast waarin het archief van het koor bewaard werd, afgevoerd door de afbraakploeg. Bij een andere gelegenheid hebben ze eens twee grote kisten laten staan bij het verlaten van een pand, met de bedoeling die ’s anderendaags te gaan ophalen. De kisten waren gemarkeerd: ‘Eigendom van de Stad Antwerpen. Niet meenemen. Laten staan.’ De daaropvolgende dag was één kist weg. Een andere reden voor het onvolledige archief, is dat er vanaf de jaren 1970 bijvoorbeeld weinig tot geen verslagen meer werden gemaakt. De leiding, de activiteiten, de repetities en de bijeenkomsten waren routine geworden; alles was ieder jaar hetzelfde en werd dus mondeling overeengekomen, zelfs namen van de leden werden niet meer genoteerd.

Overgebracht naar de Bibliotheek

Verslagen 1971-1972, FSMZ Provincie Antwerpen: Jubelcongres gehouden in Mechelen 19 en 20 mei 1973

De muziekbibliotheek van de Lassallekring; 139 archiefdozen partituren en liedteksten.

Overgebracht naar Beeld & Geluid

Foto's

1 affiche

Zegelboekjes

Stempels

Uniformknopen

3 vlaggen

Verwijderd

kwitanties, facturen, stortingsbewijzen ..., 1958-1963, 1972-1989

Bankrekeninguittreksels van de ledenbijdragen, 1977-1979, 1983-1984

Kwitanties, 1961-1980

PLAATSINGSLIJST

1. Stukken betreffende concerten en andere evenementen, vnl programma's.
1967-1977 1 pak
2. Ingekomen en uitgaande stukken.
1972-1978 1 pak
3. Ingekomen en uitgaande stukken.
1960-1971 1 omslag
(1 foto uitgelicht)
4. Stukken betreffende concerten en andere evenementen, vnl. programma's.
1956-1966 1 pak
5. Stukken betreffende concerten en andere evenementen, vnl. programma's.
1924-1955 1 pak
6. Financiële jaarverslagen (afrekening met inkomsten en uitgaven), met
werkdocumenten in bijlage.
1955-1963 1 omslag
(kwitanties, facturen, stortingsbewijzen, ... verwijderd.)
7. Ingekomen omzendbrieven van en uitgaande brieven aan de VFMSMZ.
1980, 1983, 1987, 1989, 1993 1 omslag

8. Blanco formulieren en dergelijke; voor de werking.
z.d. 1 omslag
9. Stukken betreffende de toetreding tot en het opvolgen van de werking en het lidmaatschap van de Culturele Raad Stad Antwerpen, met activiteitenverslagen in bijlage.
1975, 1978-1992 1 omslag
10. Stukken inzake de aan de Federatie van Socialistische Zangkringen toe te sturen prestatieijsten.
1965-1972 1 omslag
11. Stukken betreffende het overlijden van leden.
1965-1969, 1971, 1980 en z.d. 1 omslag
12. Omzendbrieven van het bestuur aan de leden.
1967-1971, 1974 en z.d. 1 omslag
13. Uitgaande stukken en een verslag (1977) inzake het jaarlijkse feestmaal.
1965-1968, 1971-1978, 1980, 1982-1983 1 omslag
14. Dossier inzake de viering van het 75-jarig bestaan.
1953-1954
(1 affiche uitgelicht.) 1 omslag
15. Repertoria en lijsten van de muziekbibliotheek; partituren en muziekteksten.
1952, 1954, 1979 en z.d. 1 omslag
16. Klad- en netversie van het verslag over de oorlogsperiode 1940-1944.
1944 2 stukken
17. Financiële jaarverslagen.
1940-1941, 1944 1 omslag
18. Ingekomen en uitgaande stukken.
1947-1950, 1952-1959 1 pak
19. Kladversie financieel jaarverslag.
1964 1 stuk
20. Jaarverslagen en beknopte beschouwingen, voor de Algemene Vergaderingen.
1949, 1955-1956 4 stukken
21. Stukken inzake (de herdenkingsviering van de honderdste verjaardag van de geboorte van) Karel Candael.
1983 en z.d. 1 omslag
22. Lidmaatschapsformulieren.
z.d. 1 omslag

23. Stukken betreffende werking en activiteiten.
1928-1930, 1932-1935, 1937-1939 1 omslag
24. Stukken betreffende werking en activiteiten.
1941-1946 1 omslag
25. Stukken betreffende werking en activiteiten.
1947-1949 1 pak
26. Stukken betreffende werking en activiteiten, van de secretaris; vnl. ingekomen en
uitgaande stukken.
1950-1958 1 pak
27. Stukken betreffende werking en activiteiten, van Leon Clijmans.
1959-1960, 1963 1 omslag
28. Stukken betreffende werking en activiteiten, van de secretaris (Michilsens).
1960, 1962-1965, 1978-1979, 1987-1991 1 pak
(Bevat veel FSMZ.)
29. Programma's.
1926, 1930, 1934, 1939, 1946-1950, 1953-1957, 1960-1962, 1964, 1967-1969, 1971,
1973-1976, 1979, 1981-1987, 1989-1991 en z.d. 1 pak
30. Dossier betreffende (de organisatie van) de viering van het 100-jarige bestaan.
1979-1980 1 omslag
31. Affiches Lassalle.
z.d. 2 stukken
32. Stukken betreffende het toekennen van eretekens, diploma's en medailles.
[1954], 1976-1977, 1982-1983 1 omslag
33. Kladversies financiële jaarverslagen.
1972-1989 1 omslag
34. Stukken betreffende de vergadering op 21 januari 1992 aangaande het stopzetten van
de activiteiten/ het ontbinden van het koor.
1992 1 omslag
35. Stukken inzake werking en activiteiten, vnl. ingekomen en uitgaande stukken.
1946-1949 1 omslag
36. Tabellen met overzicht verkoop zegelboekjes per lid.
1960-1980 1 deel
37. Stukken inzake werking en activiteiten, vnl. ingekomen en uitgaande stukken.
1953-1958 1 omslag

38.	Lijsten van de leden en het bestuur, met aantekeningen. 1946-1947, 1963, 1966, 1972, 1978 en z.d.	1 omslag
39.	Aanwezigheidslijst baritons en bassen. 1969-1982	1 deel
40.	Aanwezigheidslijst 1 ^e en 2 ^e tenoren (1961-1984) en baritons en bassen (1983-1984). 1961-1984	1 deel
41.	Dagboek van het reisfonds. 1937-1944, 1954	1 deel
42.	Ledenlijsten inzake betaalde lidgelden, bevat tevens overzicht van uitgaven voor/ ten behoefte van leden. 1984-1986, 1988	1 deel
43.	Rekening-courantboek met inkomsten van de steunende leden. 1963-1978	1 deel
44.	Dagboek van het Reis-, Steun- en Spaarfonds. 1966-1978	1 deel
45.	Aanwezigheidslijsten 1 ^e bassen. 1926-1938, 1942, 1945-1951	1 omslag
46.	Aanwezigheidslijsten baritons, met nota onregelmatig lidmaatschap RW. 1939-1941	3 stukken
47.	Aanwezigheidslijsten 2 ^e bassen. 1924, 1926-1927, 1929, 1936-1940, 1945-1954	1 omslag
48.	Ledenlijsten der maandelijks bijdragen. 1945-1947	3 stukken
49.	Aanwezigheidslijst 1 ^e en 2 ^e tenoren. 1923-1924, 1926-1938, 1940, 1942, 1946, 1952-1959	1 omslag
50.	Lijstjes en tabellen inzake betaalde lidgelden. 1980, 1982-1988	1 omslag
51.	Stukken betreffende werking en activiteiten, van de secretaris (Michilsens). 1960, 1964-1966, 1971-1972, 1975, 1979, 1981-1985, 1987	1 omslag
52.	Kladversie van het verslag voor de jaarvergadering op 9 januari 1973, met werkdokumentten. 1973	4 stukken
53.	Aantekeningen en lijstjes van te zingen repertoria. z.d.	4 stukken